24. 3. 2006

ID: 39326

Petit žaloby

Jestliže žalobce v žalobním petitu žaloby na určení právního vztahu neoznačí nemovitosti nebo byty všemi údaji, jak jsou stanoveny § 5 odst. 1 katastrálního zákona, ale tyto údaje jsou jinak v žalobě uvedeny nebo jsou uvedeny v přílohách – výpisech z listů vlastnictví, ve kterých jsou nemovitosti a byty zapsány, na které žalobce odkázal, pak nejde o takový nedostatek žaloby, který by bránil projednání věci.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 22 Cdo 771/2004, ze dne 29.4.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce Občanského sdružení na ochranu nájemníků T., zastoupeného JUDr. L. Ř., proti žalovanému JUDr. F. V., advokátu, jako správci konkurzní podstaty firmy T. a. s., v likvidaci, o deklaraci neexistence právního vztahu a práva, vedené u Okresního soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 16 C 57/2003, o dovolání žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. srpna 2003, č. j. 8 Co 1100/2003-54, tak, že usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. srpna 2003, č. j. 8 Co 1100/2003-54, a usnesení Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 10. dubna 2003, č. j. 16 C 57/2003-39, se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Českých Budějovicích k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Českých Budějovicích (dále jen „soud prvního stupně") usnesením ze dne 10. dubna 2003, č. j. 16 C 57/2003-39, odmítl podání žalobce ze dne 14. 2. 2003 a rozhodl o nákladech řízení. Rozhodnutí odůvodnil tím, žalobce se podáním ze dne 14. 2. 2003, označeným jako žaloba na deklaraci neexistence právního vztahu, domáhal, aby soud rozhodl, že domy v Č. B. – P., J. O., S., V., P., B., V., J., nejsou ve vlastnictví T., a. s., že žalovaný nebyl a není oprávněn byty v těchto domech prodávat a že návrhy kupních smluv na prodej jednotek, který žalovaný předložil nájemcům jednotek a třetím osobám, byly od počátku neplatné. Podání žalobce včetně žalobního petitu je určovací žalobou ve smyslu § 80 písm. c) OSŘ, resp. třemi určovacími žalobami. Podle § 79 odst. 1 OSŘ musí žaloba, kromě obecných náležitostí podle § 42 odst. 4 OSŘ, obsahovat mj. označení toho, čeho se žalobce domáhá, tedy tzv. žalobní petit. Ten je nesprávný, pokud převzetí takového petitu do výroku soudního rozhodnutí by mělo za následek, že by nebylo vykonatelné. Požadavek na to, aby žalobní petit byl přesný, určitý a srozumitelný, není pouze formálním požadavkem na splnění určitých procesních podmínek, ale je zcela nezbytný pro výsledek řízení, tedy pro to, aby po převzetí žalobního petitu do výroku rozhodnutí mohl být nařízen a proveden výkon rozhodnutí, tedy aby mohly vůbec nastat účinky žalobcem zamýšlené. V daném případě tedy, aby například mohlo dojít ke změně zápisu o vlastnickém právu k nemovitostem v katastru nemovitostí. Podle § 42 odst. 4 OSŘ musí návrh obsahovat také náležitosti požadované jinými zákony. Podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 344/1992 Sb. (katastrální zákon) je nutné budovy ve výroku označit označením pozemku (parcelní číslo s uvedením katastrálního území, ve kterém leží), číslem popisným nebo evidenčním, příslušností budovy k části obce, pokud je název části obce odlišný od názvu katastrálního území, v němž se nachází pozemek, na němž je budova postavena. Byt musí být označen označením budovy, v níž je vymezen, číslem bytu, popř. popisem umístění bytu v budově, pokud nejsou byty číslovány. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že podání žalobce ze 14. 2. 2003 tyto údaje postrádá a proto ho usnesením ze dne 19. 2. 2003, č. j. 16 C 57/2003-17, doručeným mu 21. 2. 2003, vyzval k odstranění těchto vad – doplnění označení nemovitostí podle § 5 odst. l katastrálního zákona a k předložení výpisů z katastru nemovitostí ohledně nemovitostí, kterých se žaloba týká, ve lhůtě 20 dnů s tím, že pokud ve lhůtě k jejich odstranění nedojde, bude žaloba odmítnuta. Žalobce podáním z 5. 3. 2003 sdělil, že žaloba se týká všech bytů v domech, které v žalobě označil nejen číslem orientačním, ale také popisným i číslem parcel, na kterých se nachází, k nimž ještě doplnil čísla listů vlastnictví, na nichž jsou jednotlivé domy zapsány. Výpisy z katastru nemovitostí nepředložil s tím, že mají být vyžádány od žalovaného. Podle soudu prvního stupně tak žalobce vytčené vady neodstranil. V žalobě jsou sice označeny domy číslem popisným a parcelami, na kterých se nachází, avšak tyto údaje nejsou uvedeny v žalobním petitu. Pokud jde o byty, žaloba neobsahuje čísla bytů nebo prostorové části, ve kterých se v jednotlivých domech nacházejí. Není úkolem soudu, aby z údajů žalobce doložených přímo nebo nepřímo žalobní petit doplňoval, neboť takový postup by narušoval rovnost účastníků, zakotvenou v § 18 odst. l OSŘ. Protože tak jde o vady, které nebyly přes výzvu odstraněny, a v řízení nelze pro tyto vady pokračovat, bylo podání žalobce ze 14. 2. 2003 podle § 43 odst. 2 OSŘ

odmítnuto.

Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud odvolací usnesením z 19. 8. 2003, č. j. 8 Co 110/2003-54, usnesení soudu prvního stupně potvrdil. Byl zajedno se soudem prvního stupně, že vytčené vady žaloby nebyly žalobcem odstraněny ani v podání došlém soudu dne 6. 3. 2003 a že není úkolem soudu řádně formulovat žalobní petit na základě žalobcem uvedených skutečností v žalobě či z předložených listin. Za této situace odvolací soud souhlasí se závěrem soudu prvního stupně, pokud pro vady podání spočívající v neurčitosti žalobního petitu, které brání dalšímu pokračování v řízení, podání žalobce postupem podle § 43 odst. 2 OSŘ odmítl, neboť žalobce byl i o těchto následcích řádně poučen.

Proti usnesení odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Jeho přípustnost opírá o ustanovení § 239 odst. 3 OSŘ. Považuje za nesprávné rozhodnutí soudů obou stupňů, že žalobní petit jím formulovaný je nevykonatelný. Nejedná se o žalobu na plnění, nýbrž o žalobu určovací, která má především význam preventivní. Soudy požadovanou specifikaci bytů „označením budovy, v níž je vymezen, číslem bytu, popř. popisem umístění bytu v budově, pokud nejsou byty číslovány“, odvozenou z katastrálního zákona by bylo nutno uvádět teprve v každé jednotlivé žalobě o změnu zápisu práva v katastru nemovitostí. Požadavek na takovou specifikaci u 449 bytů v žalobě není namístě. Žalobce formuloval žalobní petit tak, aby ti, jejichž práv se rozhodnutí může týkat, byli soudním rozhodnutím informování, že předmětné domy nejsou ve vlastnictví úpadce, že žalovaný nebyl a není oprávněn byty v nich prodávat a že jsou proto od počátku neplatné i samotné nabídky žalovaného na prodej bytů nájemcům i třetím osobám, takže „tyto tvrzené skutečnosti pak tvoří právně a fakticky jedinou kauzu.“ Žalobce navrhl, aby usnesení soudů obou stupňů byla zrušena a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaný se k dovolání nevyjádřil.

Nejvyšší soud jako soud dovolací po zjištění, že přípustné dovolání (§ 239 odst. 3 OSŘ) bylo podáno včas řádně zastoupeným účastníkem řízení, přezkoumal napadené usnesení podle § 242 odst. l a 3 OSŘ a dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

Žaloba je podání, kterým se zahajuje řízení před soudem. Žaloba musí obsahovat kromě obecných náležitostí podání uvedených v ustanovení § 42 odst. 4 OSŘ mimo jiné vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se žalobce dovolává, a musí z ní být patrno, čeho se žalobce domáhá (§ 79 odst.1 věta druhá OSŘ).

Podle § 43 odst. l OSŘ předseda senátu usnesením vyzve účastníka, aby bylo opraveno nebo doplněno podání, které neobsahuje všechny stanovené náležitosti nebo které je nesrozumitelné nebo neurčité. K opravě nebo doplnění podání určí lhůtu a účastníka poučí, jak je třeba podání opravit nebo doplnění provést.

Podle § 43 odst. 2 OSŘ není-li přes výzvu předsedy senátu podání řádně opraveno nebo doplněno a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat, soud usnesením podání, kterým se zahajuje řízení, odmítne. K ostatním podáním soud nepřihlíží, dokud nebudou řádně opravena nebo doplněna. O těchto následcích musí být účastník poučen.

Výkladem § 79 odst. l OSŘ se zabýval Nejvyšší soud v usnesení z 27. 5. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1065/2002, v němž uvedl, že „požadavek, aby ze žaloby bylo patrno, čeho se žalobce domáhá (tzv. žalobní petit), nelze vykládat tak, že by žalobce byl povinen vždy učinit soudu návrh na znění výroku jeho rozsudku. Žalobce uvede, čeho se žalobou domáhá, i tehdy, jestliže v žalobě přesně a jednoznačně označí (tak, aby ji bylo možné z obsahu bez pochybností dovodit) povinnost, která má být žalovanému uložena rozhodnutím soudu. Věc, která má být vydána, musí být v žalobě a potom i v rozsudku jasně a určitě označena tak, aby nemohlo dojít k její záměně za jinou věc (srov. Sborník Nejvyššího soudu IV. str. 755).“ Dále Nejvyšší soud dospěl v uvedeném rozhodnutí k závěru, že pokud žalobce neuvedl v žalobě přesné označení movitých věcí, jejichž vydání se na žalovaném domáhá, pak „jestliže z obsahu připojeného spisu Okresního soudu v Karviné – pobočka v Havířově sp. zn. 101 T 2/99, lze jednoznačně dovodit přesnou specifikaci věcí, které žalobce požaduje v řízení na žalovaném vydat (viz např. znalecký posudek na č. l. 102 trestního spisu), pak se nejedná o takový nedostatek žaloby, který by bránil pokračování v řízení.“

Shora uvedené závěry, s nimiž se dovolací soud ztotožňuje, jsou přiměřeně použitelné i v této věci.

Jestliže žalobce v žalobním petitu žaloby na určení právního vztahu neoznačí nemovitosti nebo byty všemi údaji, jak jsou stanoveny § 5 odst. 1 katastrálního zákona, ale tyto údaje jsou jinak v žalobě uvedeny nebo jsou uvedeny v přílohách – výpisech z listů vlastnictví, ve kterých jsou nemovitosti a byty zapsány, na které žalobce odkázal, pak nejde o takový nedostatek žaloby, který by bránil projednání věci.

V dané věci žalobce v žalobě podané dne 14. února. 2003 požadoval vydání rozhodnutí, že „domy v Č. B., nejsou ve vlastnictví T., a. s., a dále se domáhal vydání rozhodnutí, že žalovaný nebyl a není oprávněn byty v těchto domech prodávat a konečně, že návrhy kupních smluv na prodej jednotek, který žalovaný předložil nájemcům jednotek a třetím osobám, byly od počátku neplatné“, přičemž v žalobě domy označil také čísly popisnými a čísly parcel, na kterých se nacházejí.

Se soudy obou stupňů lze souhlasit v tom, že žalobce neuvedl v žalobě ze dne 14. 2. 2003 přesné označení jednotlivých bytů, o které se v žalobě jedná. Vymezil je pouze odkazem na domy, ve kterých se nachází. Na výzvu soudu z 19. 2. 2003 však žalobce podáním z 5. 3. 2003 upřesnil, že se jedná o všechny byty v předmětných domech, tak jak jsou uvedeny na první straně žaloby, označeny popisnými čísly, jakož i čísly parcel, na kterých se tyto domy nachází. Podáním z 6. 3. 2003 pak soudu předložil výpisy z listů vlastnictví ke všem domům, ve kterých se předmětné byty nachází, přičemž v těchto výpisech jsou domy a byty řádně specifikovány.

Jestliže z připojených listů vlastnictví lze zcela jednoznačně dovodit přesnou specifikaci domů i bytů, které se v těchto domech nachází a kterých se žaloba včetně žalobního petitu týká, když specifikace domů byla uvedena už v textu žaloby ze 14. 2. 2002, byť mimo žalobní petit, pak neúplná specifikace domů a bytů jen v žalobním petitu není takovým nedostatkem žaloby, který by bránil pokračování v řízení. Jiné nedostatky žaloby, které by bránily jejímu projednání, nebyly soudem prvního stupně žalobci vytknuty.

Z uvedeného vyplývá, že usnesení odvolacího soudu není správné; dovolací soud ho proto zrušil (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem OSŘ). Protože důvody, pro které bylo v uvedené části zrušeno usnesení odvolacího soudu, platí i na usnesení soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta druhá OSŘ).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Nesprávné poučení
- Nájem bytu
- Nároky pozůstalých (exkluzivně pro předplatitele)
- Odpovědnost státu za újmu (exkluzivně pro předplatitele)
- Promlčení (exkluzivně pro předplatitele)
- Valná hromada (exkluzivně pro předplatitele)
- Doručování
- Zastoupení
- Zánik závazku
- Zadržovací právo
- Insolvenční řízení (exkluzivně pro předplatitele)